УДК 342.7
DOI: 10.31733/2078-3566-2022-2-227-232

Андрій РИБАЛКІН©
кандидат юридичних наук, доцент

Уляна ШЕМЕТ©
студентка

(Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна)

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Досліджено сучасний стан правового регулювання доступу до публічної інформації, виокремлено проблемні питання і найсуттєвіші недоліки забезпечення доступу до публічної інформації в Україні, що свідчить про незавершеність реформаційних процесів, які спрямовані на впровадження в національну систему міжнародних стандартів і принципів. Запропоновано кроки, які необхідно виконати на шляху подолання цих недоліків та які сприятимуть налагодженню конструктивного діалогу між громадянським суспільством і державою, забезпеченню ефективної взаємодії його інститутів з органами публічної влади, подоланню відчуженості між владою і народом.

Ключові слова: *публічна інформація, право на доступ до інформації, інформаційна безпека, інформаційні правовідносини.*

Постанова проблеми. Питання доступу до публічної інформації перебувають у центрі наукових інтересів у зв'язку з виникненням питань щодо необхідності вдосконалення вітчизняного інформаційного законодавства, а також усунення недоліків практичної реалізації нормативно-правового регулювання інформаційних відносин.

Актуальність даної проблематики диктується не лише необхідністю виконання зовнішньополітичних зобов'язань нашої держави та дотримання традиційного євроінтеграційного вектора зовнішньої політики України, але й суто внутрішніми потребами у зміцненні демократичних процедур, залучення громадянського суспільства та його інститутів до процесів реформування, модернізації, пошуку нових глобальних ініціатив.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Теоретичні розробки в аспекті визначення поняття та правових основ надання доступу до публічної інформації в Україні належать таким вітчизняним вченим, як: І. Арістова, Б. Гоголь, О. Дніпров, Д. Маріц, А. Марущак, Н. Мужикова, Л. Наливайко, О. Сибіга, О. Скочиляс-Павлів, Т. Слинько, О. Твердохліб, Н. Ткачук, Т. Шинкар.

На дисертаційному рівні означене право досліджували: Г. Блінова, Ю. Богдан, О. Каплій, Т. Перун, Є. Тептюк.

Мета наукової статті полягає в оцінці сучасного стану правового регулювання доступу до публічної інформації, виокремленні проблемних питань і найсуттєвіших недоліків забезпечення доступу до публічної інформації в Україні та окресленні шляхів їхнього подолання.

Виклад основного матеріалу. На сучасному етапі розбудови відкритого інформаційного суспільства тільки починає усвідомлюватися проблема «людина в інформаційному суспільстві», виникає розуміння того, що інтереси особистості в інформаційній сфері полягають у реалізації конституційних прав людини та громадянина на доступ до інформації, на її використання задля фізичного, духовного та

© А. Рибалкін, 2022
ORCID iD: https://orcid.org/0000-0001-5183-5698
kafedra_zpd@ukr.net

© У. Шемет, 2022
jurf@dduvs.in.ua

інтелектуального розвитку, а також здійснення законної діяльності. Як один із стратегічних пріоритетів державної політики України, побудова та розвиток орієнтованого на інтереси людей інформаційного суспільства вимагає прозорості і відкритості влади, існування механізмів контролю за її діяльністю з боку громадянського суспільства. Між тим однією з найшкідливіших традицій залишається інформаційна закритість, надмірне втаємничення від суспільства інформації про діяльність влади, що лише руйнує демократичну основу нашої держави.

Підвищені вимоги до відкритості та прозорості влади багато в чому пов'язані з глобальними тенденціями поширення сучасних інформаційних-комунікативних технологій і переходу завдяки їм до інформаційного мережевого суспільства. І лише за умови вільного виробництва, зберігання, поширення, обміну на використання інформації, необхідним складником якого є легітимно гарантований доступ до публічної інформації, можливе повноправне входження України до міжнародного інформаційного простору.

Зростання ролі інформації в житті суспільства актуалізує потребу зміни та переосмислення пов'язаних із нею відносин і понять, що позначається на відповідному правовому регулюванні та нормотворчій діяльності. Широке тлумачення змісту права на інформацію в наукових колах вже частіше здійснюється через призму впровадження в життя «людиноцентристської концепції» адміністративного права та діяльності органів державної влади України, що так само зумовлює нагальність врегулювання змістовної та процедурної сторони інформаційних правовідносин.

На державному рівні право громадян на доступ до інформації забезпечується системою правових гарантій у вигляді відповідних норм, принципів та ефективних механізмів. У цьому аспекті вкрай цінним є досвід країн з усталеною демократією, напрацьованими принципами і високими стандартами забезпечення доступу до публічної інформації.

Закріплені в міжнародно-правових документах та рекомендовані для дотримання при ухваленні відповідного законодавства і практичному застосуванні стандарти та принципи стають орієнтиром для тих країн, які прагнуть модернізувати національне інформаційне законодавство, досягти ефективності та успішності в розбудові правової держави та розвитку публічної політики.

Загальновідомими є такі принципи, що були розроблені Міжнародною неурядовою організацією «Артикль 19» [1].

Принцип 1 встановлює презумпцію відкритості публічної інформації, винятковість характеру її обмеження та обов'язковість обґрунтування відмови у доступі; він тісно взаємодіє з принципом вичерпного переліку винятків. Принцип 2 зобов'язує державні органи опублікувати суспільно важливу інформацію, а відповідно до принципу 3, вони мають допомагати просуванню прозорості й відкритості своєї діяльності. Принцип 4 встановлює необхідність швидкого оброблення та сумлінного розгляду запитів, право оскарження відмови у наданні запитуваної інформації, чим забезпечуються відповідні для доступу процедури. Принцип 5 застерігає від стримуючого для інформаційного запиту чинника, яким може стати надмірна плата за отримання інформації (в Україні надається безкоштовно). Принцип 6: з метою реалізації права громадськості брати участь у процесі обговорення та ухваленні владних рішень, засідання державних органів мають бути відкритими.

Безперечно, додержання цих принципів Україною сприятиме побудові ефективної системи доступу до публічної інформації, стимулюватиме до змін та удосконалення відповідного законодавства.

Закладення основ нормативно-правового забезпечення прозорої та відкритої діяльності органів державної влади розпочалося в 1992 р. у зв'язку з ухваленням Закону України «Про інформацію». Формування законодавчої бази продовжилося в наступні роки з прийняттям низки законів, указів Президента України та постанов Кабінету Міністрів України. А вже початком нового етапу правової інституалізації відкритості й прозорості органів державної влади, після якого, за висловом Ю. Богдан, «активізувалася діяльність української влади» [2, с. 104] у сфері інформаційних відносин, стало запровадження з 2011 р. Закону України «Про доступ до публічної інформації» (далі – Закон № 2939-VI) [3] та Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про інформацію» (далі– Закон № 2938-VI) [4].

Низка нових юридичних новел Закону № 2939-VI [3] наповнює його особливим змістом та значенням. У ньому вперше надається визначення як самого поняття «публічна

інформація», так і критеріїв, яким відповідає обмеження доступу до неї. Серед окреслених видів інформації за режимом доступу (конфіденційна, таємна, службова), кожний з яких має свої ознаки, принципово новим є визначення «конфіденційної інформації». Крім того, визначено чіткий перелік суб'єктів (запитувачі, розпорядники, структурний підрозділ або відповідальна щодо запитів особа) з прописаними відповідним обов'язками.

Як зазначає О. Скочиляс-Павлів, реалізація права на доступ до публічної інформації багато в чому залежить від способів її отримання [5, с. 77]. До того ж науковиця радить розглядати обидва способи, які надає законодавча практика і наукова література (активний і пасивний), з позицій запитувача та розпорядника. Якщо пасивний аспект доступу дозволяє запитувачеві ознайомитися із вже поширеною інформацією у будь-який зручний для нього спосіб, то для розпорядника він полягає у систематичному та оперативному її оприлюдненні. Під активним аспектом доступу для запитувача мається на увазі надання ним запиту на оприлюднення необхідної інформації, а для розпорядника – обов'язок надати її за інформаційним запитом.

Поруч із юридично сформованою спрощеною процедурою доступу до публічної інформації Закон суттєво розширює функції інститутів громадянського суспільства щодо контролю за її виконанням. За визначенням Л. Наливайко, це є «значною перевагою та здобутком» для створення демократичних засад сучасного інформаційного суспільства, сприяння діалогу між владою і громадянським суспільством [6, с. 31].

Слушною вбачається думка Г. Блінової, яку науковиця висловила у своєму дисертаційному дослідженні, що загальнодержавна система інформаційного забезпечення всіх суб'єктів публічного та приватного права повинна відповідати і засадам вільного доступу до інформації, і засадам інформаційної безпеки держави, інститутів громадянського суспільства, громадян [7, с. 108]. Сьогодні нагальною виявляється проблема переходу до нової правової моделі регулювання інформаційної безпеки, яка б інтегрувала в собі сфери розвитку і безпеки, передбачала б не лише захист від потенційних чи вже поширених загроз, надзвичайних ситуацій, кризових явищ, але й сприяла забезпеченню свобод [8, с. 174].

Безпека асоціюється із захищеністю, тому інформаційну безпеку також можна розглядати як особливий стан захищеності особи, суспільства загалом, держави, який досягається правовими, організаційними, технічними засобами.

Водночас інформаційна безпека є комплексом суспільних відносин, які формуються у процесі захисту від зовнішніх і внутрішніх інформаційних загроз для створення безпекового середовища та реалізації законних інтересів особи, забезпечення національних інтересів держави та суспільства.

Інформаційна безпека є динамічною, оскільки залежить від різних потреб учасників інформаційних відносин. Важливим практичним завданням її забезпечення є пошук, досягнення та підтримка необхідного балансу інтересів.

Дослідження державно-правової практики забезпечення доступу громадян до публічної інформації на основі моніторингів, які були проведені багатьма громадськими організаціями, а також представленого науковцями аналізу інформаційного та адміністративного законодавства України, дають змогу оцінити сучасний стан надання доступу до публічної інформації, якими володіють органи державної влади та органи місцевого самоврядування, виокремити найсуттєвіші недоліки, перепони та найважливіші проблеми реалізації відповідного права.

До таких належать:

1. Безпідставні відмови у наданні інформації з боку державної влади та органів місцевого самоврядування, ігнорування інформаційних запитів, невчасне надання відповідей або ж надання відповідей не в повному обсязі, поширення практики віднесення до службової інформації відомостей, невідповідних за змістом до визначених Законом категорій.

Так, наприклад, до переліку інформації з грифом «Для службового користування» потрапляють відомості з кошторисної документації на будівництво, реконструкцію або ремонт об'єктів; відомості з договорів на придбання обладнання для цих об'єктів; відомості з проєктів землеустрою, відведення земельних ділянок; відомості з локальних нормативно-правових документів у сфері внутрішньої діяльності (інформація про діяльність постійних депутатських комісій, дані з протоколів засідань, відомості із розпоряджень міського голови з кадрових питань та ін.). Варто зазначити, що такі дії суперечать ч. 5 ст. 6 Закону, а відповідно до ч. 2 ст. 6 Закону, обмеження доступу до

інформації здійснюється при дотриманні сукупності таких вимог (наявність лише однієї підстави унеможливлює обмеження доступу до інформації): 1) винятково в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи кримінальним правопорушенням, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя; 2) розголошення інформації може завдати істотної шкоди цим інтересам; 3) шкода від оприлюднення такої інформації переважає суспільний інтерес в її отриманні [3]. Ці критерії у науковій літературі отримали назву «трискладового тесту». Такий «уніфікований та універсалізований підхід» до визначення порядку здійснення обмеження, за оцінками фахівців, покликаний забезпечити максимальну відкритість офіційної інформації та сприяти реалізації права кожного на неї [9, с. 64].

Втім, або ми стикаємося з ганебною практикою довільного тлумачення законодавчих норм при формуванні переліку службової інформації, або у кожному конкретному випадку мають бути наведені обґрунтовані підстави віднесення публічної інформації до службової, таємної чи конфіденційної. Відповідно до ч. 2 ст. 77 КАС України обов'язок щодо доказування в адміністративних судах правомірності рішення, дії чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень покладається на відповідача [10]. У разі заперечення останнім адміністративного позову, доцільно вимагати від представника суб'єкта владних повноважень обґрунтування правових підстав надання публічній інформації статусу інформації з обмеженим доступом.

2. Невпорядкованість термінології, а також відсутність визначення окремих понять в інформаційному законодавстві створює небезпеку неоднозначного застосування «трискладового тесту» для перевірки наявності чи відсутності умов і вимог щодо обмеження доступу до певних видів інформації.

Так, протиріччя, які виникають у зв'язку з наявністю легітимних підстав обмеження доступу до певної інформації та появою потреби реалізації права громадськості дізнатися про таку інформацію, актуалізують тему суспільної значущості інформації.

Важливість визначення цієї правової конструкції має конкретну практичну необхідність, оскільки доведення у суді факту, що певна інформація з обмеженим доступом є суспільно необхідною, вважається підставою для прийняття рішення про надання такої інформації за запитами, а особа може бути звільнена від відповідальності за її розповсюдження. Тобто, встановлення інформації, яка відповідає суспільним інтересам, є юридичним фактом, який спричиняє відповідні правові наслідки – виникнення інформаційних відносин [11, с. 166]. Попри відсутність визначення терміну «суспільно необхідна інформація» в Законі № 2939-VI, знаходимо роз'яснення щодо поширення суспільно необхідної інформації у Законі № 2938-VI: інформація з обмеженим доступом може бути поширена за умов її належності до предмету суспільного інтересу (тобто містить повідомлення про загрози державному суверенітету, територіальній цілісності країни; сприяє реалізації конституційних прав, свобод, обов'язків; попереджає про можливість порушення прав людини, введення в оману, настання негативних наслідків від діяльності (бездіяльності) будь-яких осіб та завдання відповідної шкоди) та переваги права громадськості знати цю інформацію над потенційною шкодою від її поширення (ст. 29) [4].

3. Поширеним недоліком залишається несвоєчасне оновлення органами виконавчої влади інформації про свою діяльність, розміщення застарілих даних, що певною мірою заважає налагодженню якісного діалогу з громадськістю.

4. Недостатня пристосованість електронних ресурсів до потреб пересічних споживачів адміністративних послуг (наприклад, незручна структура сайтів, недосконаліть пошукових баз документів, обмежені можливості для зворотного зв'язку та ін.).

Треба зауважити, що задля подолання таких комунікативних вад, а також з метою формування та дієвого функціонування механізмів встановлення діалогу з громадськістю, забезпечення ефективної взаємодії неурядових організацій, у країні запроваджено систему електронного урядування (е-урядування), в основу якої закладено принципи підзвітності, прозорості, відкритості. Втім, вважаємо за необхідне дослухатися наукової думки відносно того, що е-урядування не є механічним поєднанням інформаційно-комунікативних технологій із публічним адмініструванням, – його ефективне впровадження можливе лише в умовах комплексного реформування всієї системи органів державної влади і органів місцевого самоврядування [12, с. 148].

На нашу думку, важливим кроком Уряду (зокрема, Міністерства цифрової трансформації України та Секретаріату Кабінету Міністрів) до створення сервісної держави є запуск національної платформи е-демократії «ВзаємоДія» – онлайн-майданчику, на якому представлені такі сервіси, як: е-звернення та е-запити, е-консультації, е-петиції, е-конкурси, е-голосування, е-експертиза, е-опитування, доступ до урядової інформації. Як важливий компонент відкритого урядування в Україні, «Платформа «ВзаємоДія» ставить на меті об'єднати інструменти електронної демократії, бути зручною і зрозумілою для користувачів.

5. Гальмівним чинником розвитку збалансованої системи доступу до публічної інформації є нестача у державі ресурсів на її повноцінне забезпечення.

Варто також додати, що людський чинник (і з боку розпорядників інформації, і з боку запитувачів) залишається однією з перепон на шляху до ефективної реалізації інформаційного законодавства, адже усталеною залишається думка, що інформаційна безпека важливіша за свободу інформації, а низький рівень правосвідомості громадян створює багато колізій, які заважають організації роботи (наприклад, вимагання непотрібної для відповідної громадської діяльності інформації; вимагання вже доступної для публічного огляду інформації та ін.).

Висновки. З огляду на вищезазначене, необхідними кроками у подоланні окреслених проблем виокремимо такі: 1) проведення системного аналізу результатів застосування Закону № 2939-VI задля критичного осмислення позитивних досягнень та наявних практичних недоліків; 2) своєчасне внесення змін до всіх нормативно-правових актів з метою узгодження їх з нормами зазначеного Закону України; 3) провести чітке правове врегулювання присвоєння грифу «Для службового користування» задля запобігання приховування суспільно значущої інформації, усунення зловживання у процесі накладення обмежень на окремі види інформації, а також розширення можливостей доступу громадян та організацій громадянського суспільства до інформації; 4) звернути увагу на рівень компетентності та укомплектованості посадових осіб органів державної влади, органів місцевого самоврядування, які забезпечують виконання Закону та мають нести відповідальність; 5) спрямувати зусилля на подолання загального правового нігілізму та підвищення рівня правової освіти суб'єктів відносин у сфері доступу до публічної інформації; 6) впорядкувати структуру розміщення інформації на різних офіційних інтернет-представництвах за допомогою вироблення єдиних та обов'язково законодавчо закріплених вимог; 7) постійне вдосконалення системи юридичних гарантій здійснення права доступу до публічної інформації.

Список використаних джерел

1. Шевченко Т. Міжнародні стандарти забезпечення свободи вираження поглядів. Київ : Фенікс, 2008. 224 с.

2. Богдан Ю. В. Конституційно-правові основи забезпечення доступу до інформації в Україні та країнах Європейського Союзу: дис. … канд. юрид. наук : 12.00.02 / Нац. акад. внутр. справ. Київ, 2019. 228 с.

3. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011. *Відомості Верховної Ради України.* 2011. № 32. Ст. 314.

4. Про внесення змін до Закону України «Про інформації» : Закон України від 13 січня 2011 року. *Відомості Верховної Ради України.* 2011. № 32. Ст. 313.

5. Скочиляс-Павлів О.В. Способи здійснення права на доступ до публічної інформації. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки.* 2015. № 813. С. 76–80.

6. Наливайко Л. Р., Вітвіцький С. С. Право на доступ до публічної інформації в контексті контролю громадян за діяльністю держави. *Право і суспільство.* 2014. № 5–2. С. 28–33.

7. Блінова Г. О. Адміністративно-правові засади інформаційного забезпечення органів публічної адміністрації в Україні: актуальні питання теорії та практики: дис. … д-ра юрид. наук : 12.00.09. / Запоріз. нац. ун-т. Запоріжжя, 2019. 545 с.

8. Перун Т. С. Адміністративно-правовий механізм забезпечення інформаційної безпеки в Україні : дис… канд. юрид. наук : 12.00.07 / Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів, 2019. 268 с.

9. Твердохліб О. С. Доступ до публічної інформації в Україні: проблеми застосування «трискладового тесту». *Публічне управління та митне адміністрування.* 2017. № 1 (16). С. 62–69.

10. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005. *Голос України.* 2005. № 158.

11. Маріц Д. О. Поняття «суспільний інтерес» в інформаційних правовідносинах. *Підприємництво, господарство і право.* 2018. Вип. 11. С. 165–170.

12. Дніпров О. С. Поняття, суть та передумови впровадження електронного урядування в Україні. *Право і суспільство.* 2018. Вип. 5. С. 144–150.

Надійшла до редакції 18.05.2022

References

1. Shevchenko, T. (2008) Mizhnarodni standarty zabezpechennya svobody vyrazhennya pohlyadiv [International standards for ensuring freedom of expression]. Kyiv : Feniks, 224 p. [Ukr.].
2. Bohdan, Yu. V. (2019) Konstytutsiyno-pravovi osnovy zabezpechennya dostupu do informatsiyi v Ukrayini ta krayinakh Yevropeys′koho Soyuzu [Constitutional and legal foundations of ensuring access to information in Ukraine and the countries of the European Union] : dys. … kand. yuryd. nauk : 12.00.02 / Nats. akad. vnutr. sprav. Kyiv,. 228 p. [Ukr.].
3. Pro dostup do publichnoyi informatsiyi [On access to public information] : Zakon Ukrayiny vid 13.01.2011. *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*. 2011. № 32. Art. 314. [Ukr.].
4. Pro vnesennya zmin do Zakonu Ukrayiny «Pro informatsiyi» [On amendments to the Law of Ukraine «On Information»] : Zakon Ukrayiny vid 13 sichnya 2011 roku. *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*. 2011. № 32. Art. 313. [Ukr.].
5. Skochylyas-Pavliv, O. V. (2015) Sposoby zdiysnennya prava na dostup do publichnoyi informatsiyi [Ways of exercising the right to access public information]. *Visnyk Natsional'noho universytetu «L'vivs'ka politekhnika». Seriya: Yurydychni nauky*. № 813, pp. 76–80. [Ukr.].
6. Nalyvayko, L. R., Vitvits′kyy, S. S. (2014) Pravo na dostup do publichnoyi informatsiyi v konteksti kontrolyu hromadyan za diyal′nistyu derzhavy [The right to access to public information in the context of citizen control over state activities]. *Pravo i suspil'stvo*. № 5–2, pp. 28–33. [Ukr.].
7. Blinova, H. O. (2019) Administratyvno-pravovi zasady informatsiynoho zabezpechennya orhaniv publichnoyi administratsiyi v Ukrayini: aktual′ni pytannya teoriyi ta praktyky [Administrative and legal principles of information provision of public administration bodies in Ukraine: topical issues of theory and practice] : dys. … d-ra yuryd. nauk : 12.00.09. / Zaporiz. nats. un-t. Zaporizhzhya, 545 p. [Ukr.].
8. Perun, T. S. (2019) Administratyvno-pravovyy mekhanizm zabezpechennya informatsiynoyi bezpeky v Ukrayini [Administrative and legal mechanism for ensuring information security in Ukraine] : dys… kand. yuryd. nauk : 12.00.07 / Nats. un-t «L′viv. Politekhnika». L′viv, 268 p. [Ukr.].
9. Tverdokhlib, O. S. (2017) Dostup do publichnoyi Holos Ukrayiny. informatsiyi v Ukrayini: problemy zastosuvannya «tryskladovoho testu» [Access to public information in Ukraine: problems of applying the «three-fold test»]. *Publichne upravlinnya ta mytne administruvannya*. № 1 (16), pp. 62–69. [Ukr.].
10. Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrayiny vid 06.07.2005 [Code of Administrative Procedure of Ukraine of July 6, 2005]. *Holos Ukrayiny*. 2005. № 158. [Ukr.].
11. Marits, D. O. (2018) Ponyattya «suspil′nyy interes» v informatsiynykh pravovidnosynakh [The concept of «public interest» in informational legal relations]. *Pidpryyemnytstvo, hospodarstvo i pravo*. Vyp. 11, pp. 165–170. [Ukr.].
12. Dniprov, O. S. (2018) Ponyattya, sut′ ta peredumovy vprovadzhennya elektronnoho uryaduvannya v Ukrayini. *Pravo i suspil'stvo*. Issue 5, pp. 144–150. [Ukr.].

ABSTRACT

Andriy Rybalkin, Ulyana Shemet. Problem issues ensuring access to public information. The article researches the current condition of legal regulation of access to public information, provided problematic issues and the most significant disadvantages of access to public information in Ukraine, which indicates the incompleteness of reform processes aimed at implementing in international system international standarts and principles. The steps that need to be taken to overcome these disadvantages and which will contribute to the establishment of a constructive dialogue between civil society and the state, ensuring effective interaction of its institutions with public authorities, overcoming substraction between government and the nation.

It is noted that public authorities, in exercising their powers, have a very large amount of information with open and limited access, and only clear legislation will help stakeholders obtain the information they need. On the other hand, the problem of access to public information may lead to a more general problem of information openness and transparency of public relations in the field of government. In addition, the article outlines implementation problems of national legislation on access to public information and the means of its resolution. In particular, it is emphasized that there is insufficient level of legal awareness of citizens as well as there is a problem of legal nihilism which is one of the main reasons of improper execution by governmental authorities of the requirements of the Law of Ukraine "On access to public information". The means of overcoming these negative phenomena are noted, among which the primary ones are improvement of legal education of the population, mandatory completion of appropriate legal expertise by each new legal act, engagement of scientists and recognized experts in the field of law in lawmaking, enforcement of the access of public to lawmaking.

Key words: *public information, right of access to information, information security, information legal relations.*